

Вида Боева, съратничка на Ванчо Михайлов: Македонската държава да признае българската си идентичност

10 01 2008

Вида Боева е дългогодишна сътрудничка на Иван (Ванчо) Михайлов – от 1963 година – чак до смъртта му през 1990 г. Целият си живот тя свърза с борбата за освобождение на Македония и с битките за запазване на българщината в нея.

интервю на Ана Кочева

- Добре дошли от Рим! Вие не си идвате много често, затова бихте ли маркирали накратко някои основни моменти от Вашата Биография?

- Казвам се Вида Боева, по съпруг Антон Попова. Родена съм в българския Йерусалим – град Охрид, сега в Р Македония. За всеки истински българин този старинен град – една от столиците на средновековна България – е истинска светиня. Аз съм българка, и по-точно македонска българка, както по майчина, така и по бащина линия. Може да се каже, че най-малко отпреди пет-шест поколения родът ми винаги е бил чисто

български.

- А как се озовахте в Рим при Иван Михайлов и колко време работихте при него?

- Две години (след завършването на средното ми образование в Македония) бях студентка в Белградския университет. По онова време по-лесно можех да се сдобия със задграничен

паспорт. „Демократът“ Тито флиртуваше със Запада и не ограничаваше студентите по икономически съображения да посещават западните страни. В Югославия липсваха редица стоки, които се набавяха най-вече чрез посещения в Триест, Италия. Мечтата ми беше да се срещна с моя български приятел Антон Попов, който преди това беше политически емигрирал в САЩ. Той беше напуснал нелегално комунистическа България, но безгранично обичаше Родината си и родния си Пирински край. С риск за живота си успя да избяга и от комунистическа Югославия на Тито; премина през емигрантските лагери в Италия, които, разбира се, нямаха нищо общо с югославските концентрационни лагери. Трябваше на всяка цена да се срещна с Антон, с когото още в Македония си бяхме дали обет за вярност пред богинята на любовта.

Връзката ми с Иван Михайлов беше осъществена именно чрез Антон Попов. Взех разрешение за политическо гражданство в Италия, продължих следването си там, но вече на свобода – в Римския университет. В Рим се срещнах с Ванче Михайлов на 5 септември 1963 година. Останах на работа като негова сътрудничка до края на живота му – до 5 септември 1990 г., т.е. цели 27 години. Живота си – моя и на моя съпруг Антон Попов – свързахме с живота на Ванче Михайлов, т.е. с борбата за освобождение на Македония и с битките за запазване на българщината в нея. Под изключително компетентното и последователно провеждано ръководство на големия политик, теоретик и стратег ние работехме легално било в Италия, било в САЩ за възтържествуването на истината за българския етнически характер на Македония. Борбата не беше лека, като се има предвид непоследователността на българските правителства по македонския въпрос през всичките тези следвоенни години. Единствено последователна и докрай провеждана в света бе само българската национална линия, очертана от големия ум на нашата епоха – Иван Михайлов. Неговите многобройни трудове са влезли вече в златния фонд на българската и световна историческа наука.

- По какъв начин се осъществяваше връзката с Македонската патриотична организация (МПО) зад океана? Имам предвид как Иван Михайлов е ръководил организацията от дистанция, от Рим?

- Свързващо звено беше моят съпруг Антон Попов. (Щастие е, че Ванче стана и наш кум по-късно.) Попов живееше в Щатите, беше американски гражданин. И той, и аз членувахме активно в МПО. Известно е, че тази българска организация, която се бореше за свободата на Македония, имаше такъв здрав характер, благодарение на твърдо провежданата програма, предначертана от нейния идеен и следователно фактически ръководител. Като такъв го приемаха и българите в Македония. Всички петиции, протестни писма, резолюции, осветления до чуждите държави за българската етническа принадлежност на славянското население в Македония, както и обясненията за изкуствения характер на т.нар. книжовен македонски

„език”, повтарям, абсолютно всичко, излезе изпод перото на Иван Михайлов. Това обаче съвсем не означава, че предложенията на нашия ръководител не са били обсъждани от

участниците в централните комитети и на конференциите на МПО.

Михайлов беше толерантен към мненията на съратниците и непримирим към изменниците на каузата. Не си спомням също така да са били извършвани никакви съществени корекции в предложените от него текстове.

Органът на МПО „Македонска трибуна” с главен редактор Антон Попов (в годините от 1972 г. до 1982 г.) осъществяваше идейния курс на Иван Михайлов. Всички политически статии, които представляваха главното оръжие срещу поробителите, а също така и които отваряха очите на политиците и учените по света, бяха написани преди всичко от Иван Михайлов. Той непрекъснато чукаше по дипломатическите врати, за да обяснява, че съществуват още две части от българската земя, които все още тънат в духовно и физическо робство, в буквалния смисъл на думата.

- В Рим излизаше и вестник „Македония”. И в него ли Ванче Михайлов е имал пряко участие?

- Да, разбира се! Под неговата ръка се списваше вестник „Македония” на четири световни езика: италиански, френски, английски и немски. Този факт представлява още едно доказателство, говорещо не само за неговия неспокоен дух – да се пише колкото е възможно повече и повече за Македония, - но също така и за безпределната му любов към поробените македонски българи в Сърбославия и Гърция.

С щедрите дарения на нашата емиграция в Америка, Канада, Европа и Австралия той издава написаните четири тома: ”Младини” и трите тома под общо заглавие „Спомени”. В тяхната подготовка (по отношение на техническата редакция) ние взехме живо участие. Моят съпруг е преписвал и коригирал в една схлупена стаичка негов ръкопис, докато е бил в лагер в Италия още през 1957 г.

- Говори се, че е написан V-ият том от „Спомените” на Иван Михайлов. Каква е неговата съдба?

- Петият том от „Спомените” на Иван Михайлов е написан от него отдавна. В този смисъл можем да кажем, че е готов. Предстои обаче неговото отпечатване. Добре би било, той да излезе в Скопие в оригиналния му вид и на автентичния му език – книжовния български, а не адаптиран – на сегашната измислена писмено-регионална норма.

- А какво мислите за днешната държава Р Македония и какво е нейното бъдеще?

- Съвременната македонска държава би могла да има бъдеще, само ако признае своите етнически корени и своята българска етническа идентичност. Днешното ѝ признаване като политически субект не е достатъчно. Дори Европейският съюз и ООН още я „признават” под смешното име БЮРМ. Вардарска Македония беше под дълго сърбокомунистическо робство,

поради което натрупа многобройни, и то основни, проблеми за разрешаване. Фундаментален въпрос е възвръщането на книжовния български език в училищата, университетите, учрежденията и църквите, което ще означава признаване от самата държава, че славянското население в Македония е българско. Само тогава тази държава ще бъде спокойна и ще има мирно бъдеще. Но стане ли това, тя ще бъде погубена от собствените си стопани, ще бъде задушена от собствените си ръце.

Някои допускат, че всичко щяло да се уреди само по себе си – с евентуалното ѝ влизане в ЕС. Но и тогава Македония ще бъде обречена на гибел. Европейската общност няма да реши вътрешните ѝ противоречия, свързани с идентичността на изконното население в областта, което пък би могло съвсем да изчезне от географската и етническата карта на Балканите. Ще изчезнат дори и измислените съвременни „македонци – потомци” на Александър Македонски.

Ето ви едно сравнение – италианците нищо не са загубили, а дори са спечелили с влизането си в Европейската общност, защото тяхната нация е стара и призната (като българската) и защото те не са минали през огъня на духовното и физическо опустошение от страна на гърци и сърби, нито през второто сърбокомунистическо робство. Възстановяването на истинската (българска) идентичност е условие за трайна стабилност и самосъхранение, самоуважение и уважение от чужденците.

- В този смисъл как би трябвало ние, днес, в 21-ви век, да се отнасяме към населението във Вардарска Македония?

- Към нашите братя и сестри във Вардарска Македония трябва да проявяваме любов и търпение, така както апостолите са проявявали към заблудените. За това трябва да помогнат и българските власти, които все още забавят даването на българско гражданство по бюрократични причини. Ще дойде ден, когато македонските българи ще бъдат благодарни за тази подкрепа!

Taken from FROG NEWS ITEM 4184 .
